

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELNSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Negy hasábozott petít sorért 5 kr. Nag yob terjedelmű s többesbűri hirdetések alkuzsért jutányos áron vetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beutgatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.

Nyilttírti közlemények minden petít sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Köziratok nem adátanak vissza.

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — —
Negyedévre 2 — 50
Egy óra 1 — —
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizetheti helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

Nyissunk keresetforrást a nép számára.

Európa csaknem minden országából hangzik az éhségtől elcsigázott nép panasza. A nyomorok rongyokba burkolt halvány alakjai kenyérért nyújtják ki elsoványodott karjaikat. Az inség láttára gondolkodóba esnek az intéző körök, megindul a társadalom s keresik a módot, melylyel a nyomor elviselhetetlenségét enyhíteni lehetne. Az intézkedés annál sürgősebb, mert a szegénység rossz tanácsadó s olyan utra vezérli a nélkülözöket, mely ut romlásba vezet s meghasonlít szül a nép és vagyonos osztály között és szítja az elégtelenség tüzét.

Szegény ember hazánk területén is sok van, de hála a gondviselésnek, mely javaival áldotta meg Magyarországot, nálunk a szorgalmas, takarékos ember éhen nem hal meg; a nélkülözés, nyomor csak csapásos évek után következhet be, akkor is a felvidéki megyék azon részén, ahol a természet szűkmarkuan jutalmazza a munkálkodó fáradozását.

Ilyenkor azonban az érző szív meglágyul, a könyörület munkálkodik és készséggel nyújt segítyt azoknak, akik száraz kenyérből sem ehetnek eleget. Igen, azért van oltva Istentől a felebaráti szeretet az emberek keblébe, hogy adományokkal a kétségbeesés könyűit letöröljék és jól tartásuk az éhezöket.

Megtörténik, hogy olyan emberek is részesülnek az emberbaráti szeretet jótéményében, akik hajdani lakmározásukat, könnyelműségüket sinlik s a mások jószívűségére számítva, tengetik életüket.

Mindezt nem azért mondjuk el, hogy a társadalom ne igyekezzék segíyezni a szűkölködöket, vagy az egyes segíyezés nem mellő ember hibája, büne, to-lakodása miatt mellőzze azokat is, akik önhibájukon kívül, véletlen szerencsétlenség, a sors sujtólása miatt szegénységbe, nyomorba süllyedtek; sőt a társadalomnak mindenkor követnie kell azt, a mit a szeretet törvénye parancsol, mert ha a társadalom felfogja, betölteni igyekszik

ebbeli magasztos kötelességét, az ember-szeretet csodákat művelhet e földön és sok emberre nézve türethetvé, boldoggá teheti az életet.

Tegyen azonban bármit és bármennyit a társadalom, nem fogjuk elérhetni a kitűzött célt, legalább egészben nem. Itt a törvényhozásnak is meg van a sürgős megoldásra váró kötelessége és pedig abban nyilvánul, hogy a szegénységgel küzdő nép számára nyissunk keresetforrásokat.

Azt hiszik sokan, hogy csak ott tapasztalható a nyomor, a hol a nép segélyért kiált? Nemcsak Árva megye kópár, kiellen vidékén jelentkezik a szűkség, de a buzatermő tájakon is, igaz, hogy az előbbi helyeken nagyobb mértékben, mint az utóbbiakon, de mind ez nem zárja ki, hogy hazánk köznépet általánosságban kell segíteni, keresetforrások által. Ugyanis fejlesszük a gazdálkodást és tegyük általánossá a jelentékeny haszonnal járó háziipart.

Hazánk áldott földé hálás a ráfordított munka iránt, nyissunk tehát keresetforrásokat a nép számára; és ha majd bekövetkezik az a szomorú időszak, a mikor a munkás népek éheznie kell, mert keresete nincs, akkor ne azért vegyük el a koldusbotot az embertől, hogy alamizsnát nyomjunk a kezükbe, hanem a koldusbot helyébe adjunk oda nekik pörölyt, szerszámot, a mivel becsületesen megkereshetik a betevő falatot s akkor nem leszünk kénytelenek tapasztalni, hogy a szegény felvidéki nép ezrivel Amerikába vándoroljon, vagy itthon küzdjön éhséggel, nyomorral.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése márczius 21-én. —

A képviselőház tegnapi ülésén Bánffy Dezso báró elnök a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után részvétellel emlékezett meg Eötvös Géza kezeli képviselőnek elhunytáról. A ház elhatározta, hogy sajnálattalán ad kifejezést. Az állandó igazoló bizottság részéről Széll Akos jelenté, hogy Tisza István újbányai és Rukavina István képviselők a szokásos harmincz napi fenntartás mellett igazoltattak. A felirati vitában Kapotsfy Jenő volt az

első szónok, igazán szép, emelkedett beszéddel. Szerinte a »harmadik factor« elmélete ugyanazon konyhán főzött ki, a melyen a véderővita legsérmesebb okai készültek. Tisza Kalmánnak ez az elmélete az ellenség malmára hajta a vizet, mert azt akarja elhíttetni a világgal, hogy a magyar állam függetlenségét a saját törvényes alapján lehet megtámadni. Épen a 67-iki kiegyezés érdekében tartja okvetellenül szükségesnek a szónok, hogy enuncziáltassék, mikép a kiegyezés megváltoztatásához semmiféle harmadik faktor nem szükséges, elegendő levén erre a magyar törvényhozás által hozott és az uralkodó által szentesített törvény létesítője: a magyar nemzet és a magyar király. (Éljenk helyeslés balról.)

Polemizál a szónok a kormánypart szónokaival s eles bírálat alá veszi a kormány eljárását az országgyűlés feloszlata és a választások mesterséges uton történt keresztülvitele tárgyában. A felirati javaslatról szólva, kívánatosnak tartja, hogy a megzavart vallási béke helyreállítása érdekében is emelje föl szavát a feliratban a törvényhozás. A maga részéről a törvény keretén belül teljes vallásszabadságot óhajt, de óhajtja azt is, hogy politikai jogát minden egyházi tisztviselő függetlenül, szabadon gyakorolhassa. Igazságtalan az a vad, hogy az alsó papáság az ellenzékekkel tartott, mert a pap nem a kormány szolgálatában álló közhivatalnok s oda szavazhat, a hova neki tetszik. Végül kijelenti, hogy Eötvös javaslatát fogadja el. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Miklós Gyula szerint a választások és a tisztviselők ellen felhozott vádak csak azt bizonyítják, hogy Magyarországon a tisztviselőknél is van választási joga.

Nagy zajt provokált a szóló beszédének befejező része, melyben szemere hánytta az ellenzéknek, hogy a kormánypartot, a mely pedig jóindulattal, türelemmel és a hazának szolgálatát óhajával jött a házba, hazafiatlansággal, osztrák érzellemmel s hasonlókál vádolja. (Is-métellen elő fordulójai felkiáltások balról: Megérdemlik! Pecsvicsok!) A kormánypart felirati javaslatát fogadja el. (Éljenk jobbról.)

Az elnökkel most ismét történt valami. Bánffy Dezso báró ugyanis Miklós Ödön beszéde alatt az elnöki emelvényt elhagyta s a házból kiment, úgy, hogy a ház beszéd végén teljesen elnök nélkül maradt. »Öt percnyi szünet!« kiáltottak jobbról, de az elnöki szék erre a kiáltásra is néma és üres maradt. A képviselők kitűdültek a padokból a ház közepére, megnézni, hogy hová lett az elnök? »Nincs itt az elnök! Megszökött az elnök! Ki bántotta az elnököt? Hol az elnök?« Hangzott egyszerre jobbról balról. — Végre B o k r o s Elek, a ház alelnöke, az előadói székről az elnöki székre lépett, kijelenté, hogy az

elnököt helyettesítve, az ülést öt perczeze fel-függeszti. Ezzel a rend helyreállott.

Szünet után Hodossy Imre állott fel. Azért pártolja a nemzeti párt felirati javaslatát, mert a törvény, a milyen a 67-iki kiegyezésről szóló, nem szólhat örök időre. A kiegyezési alaphoz épen úgy fejlődnie kell, mint a hogyan a gyermek férfivá fejlődik. A fejlődés megállása: megbénulás. Ha pedig valaki azt kívánja, hogy a 67-iki kiegyezés alapján centralizáció fejlesszessék, olyasmit kíván, a mi a 67-iki kiegyezésről szóló törvény szellemével ellentétes. A törvény szelleméből az következik, a mit a nemzeti párt óhajt, az alaphoz nemzeti irányban való fejlesztése, ezt tehát nem mondhatni az alap megváltoztatásának. A kiegyezést Magyarországra nézve helyesnek tartja, de annak fokozatos fejlesztését követeli. Elfogadja Apponyi javaslatát. (Éljenk jobbról.)

Végül Wekerle Sándor pénzügyminiszter emelt szót.

Egy képviselő öngyilkossága.

A felirati vitán — az országgyűlési harcok ez exoziczióján — nem esett még túl a képviselőház s másodizben huzzák fel már ormára a fekete lobogót. Szomorú esemény ez s még szomorubb azért, mert ez a második halott is öngyilkos volt. A teli hadjáratnak alig volt ádazabb harca a kezeli kerület képviselőválasztásánál. Eötvös Géza kiskörsői szolgabíró lépett fel függetlenségi programmal dr. Várady Béla kormányparti jelölt ellen s a döntő csatában — január 28-án — 400 szavazattöbbséggel legyőzte ellenfelet. Az öröm keserű méreggel vegyült. Azon a napon, a mikor a mandátumot kezébe adták, megérkezett a kalocsai törvényszék határozata, melyből megtudta, hogy elrendelték ellene a vizsgálatot egy oly ügyben, melyet ellenségei zudítottak reá, mindenféle hivatalos visszaélésekkel vádolván a megye és a nyilvánosság előtt.

Eddig csak boldogult valahogy az ellenfeleivel, de most érezhette, hogy még nehezebb küzdelmek várnak reá. A megye fegyelmi válságtánya fölmentette a vádak alól s ezzel — úgy látszott — végképen visszaadta polgári becsületét. A bünygyi eljárástól — bárhogy végződjék is az — csak meghurcoltatást várhatott. Jól tudta, hogy makacs ellenségei föl fognak használni ellene mindent, nem hagynak nyugtot egy percig sem; hiszen láthatta, hogy a mikor a kalocsai végzés a kezébe jutott, olvashatta azt már minden ismerőse, kerületnek minden választója. Ellenségei ugyanaz nap kinyomatták és széküldöztek boldognak, boldogtalannak.

A rendszeres üldözés végre megingatta erélyét. Öngyilkossági gondolatok ébredtek

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

ÉJFÉL TÁJBAN...

*Éjféltájban olyan sokszor
Kínézek a sötét éjbe.
Nagy sötétet, csak azt látok,
Mint ha csillag nem is égne.*

*Mint egy árnyék, lendül végig
Lelkemből a bus gondolát:
Barna éjfélt... életem is
Mindig ilyen sötét marad?...!*

*Barna éjfélt a jövőndő
S csillagsugár hol van ebben?
Addig-addig buslakodom:
Ajakamra mosoly lebben.*

*Milyen bohó, tréfás a szív!
Hogy elcsapong messze, messze.
Barna éjfélt, jövő! hogy is
Illenek e kettő össze?*

*Hanem azért, éjfélt tájban
Ha kínézek a sötétbe:
Nem látok egy csillagot sem
Kivillanni a vak éjbe.*

Jánossy Zoltán.

Az én drótosom szive.

— Genre kép. —

Irta: Ifj. Möricz Pál.

Repedt fazekak, tálak és tányérok nemes reperálója, hallatod ismét barsogó hangodat: »Drótoztassék ken' gázd'asszony!«
... És ha a gázd'asszonynak nincs is épen készletben számodra repedt fazekja, han-

god hallatára biztos lehetsz, a földre ejt egy véletlenül a kézben tartott tányért vagy tálát. . . Munka mindig akad — még anagy konkurenczia daczára is — és a szegény drótosot nem hal meg éhen; sőt néhány évi csatangolás után pénzt is viszen haza, a távoli otthonba.

Az én Jánosom is a drótkötés fortélyos mesterségét üzte. Született és telivér drótosot volt. Egyedül abban különbözött többi országfutó társaitól, hogy működésének terül egy helyet, s jó szerencsére, épen a mi kis alföldi városunkat választotta. Telen-nyáron köztűtünk elégeit. Csak ugy két-három esztendőben rándult haza, Szepesvármegyébe, tiszta fehérneműt — váltani.

A rossz nyelvek különös pirossága haja miatt, a »hajnal barna Janó«-nak is csufolták; János azonban nem haragudott semmiért. — Maga a megtestesült jóság volt, s egy pár pohár borért még a földteke körüldrótozására is könnyen rászánta volna magát.

A mi házuknál majdnem mindennapos vendég volt, mindig akadt valami drótozni való. Becsületes kék szemével oly bizalomgerjesztően pislogatott reánk gyerekekre, hogy mi minden félelem nélkül lemertünk melléje kuporodni, ha például az »anyaföldön« repedt teknőt foltozott.

Munka közben mindig regélt valami szépet a távol szülőföldről, hol a magas hegyeket örök hó borítja, de a hol mégis télen-nyáron zöld fenyvesek közt süvit a hideg, a fagyos észak szél. Mi persze bármit is elhíttünk volna neki, csak ezt nem, mivel alföldi népek voltunk. Vagy néha távol rokonairól beszélt, kiknek oly sokat kell éhezniök, mivel — egyedüli és san-nyaru tápszereikből — a burgonyából, káposztából, vagy a mindennapi zabkenyérből sem ehetnek eleget.

A János regéi azonban vágyukat költötték

fel gyermek-szívemben. Szerettem volna az örök hótakarta hegyeket, s a sziklákról lecsörgedező patakcsákat, ezüst halaknak kristálytiszta vizü tanyáit, látni.

Évek után vágyam beteljesedett. Felmentem én is egyik szepesvármegyei városkába »német szóra«, mint mondani szokták.

Vidék, polgárság, és a félig-meddig titokzatos, bohó diák élet újság, s mint ilyenek, érdekesek voltak előttem.

A Tátra meredek csucsaira reggelenként felpillantva, kezdetem belátni János mesének tartott mondásainak igazságát. . . A táj szép, mondhatni tündéresen szép, hanem fenségessége daczára is valami hideg, visszataszító volt benne, mit sehogysem tudtam összeegyeztetni déli-babos pusztákhoz szokott természetemmel.

Egyik délután, az iskolából hazatérve, szobámban egyedül ábrándoztam, magam se tudom, hogy mi mindenekről. Egyszer egy durva koppanás után, felcsattant az ajtó — feltekinttem. Azt hittem alom, de az elhangzó »doby den«, és az azt követő, s fülemben nagyon is ismerősen hangzó, jóságos nevetés, tudatták velem, hogy szabad vagyok Morfeusz karjaitól. És hogy az az ember, illetőleg az a — tó t, ki előttem áll, s kit alig ismertem meg a szokatlan tisztasága fehérenemű miatt, nem lehet más, mint János.

Csodálkozva kiáltottam fel:

— János! Drága jó Jánosom! Hol jár kend itt, hová a golyamadár is nagy ritkán téved el? . . . Mi hirt hozott? És így tovább száz és száz kérdés.

Végre János is szóhoz juthatott, s így kezdte monológját:

— Hát sák bizum kedves zulficskám, in vágyum must a zenym drága zutthonba, a szomszid Harikoc-ba, hol zenym familijá meg van. Zjöttem porontyoknak piz hozni, is csiszta

fehéreneműt váltani! Sak zenym — tied zapád szip zulficska mondtá, hogy mladi pan Pál zitt megván és in jöttem meglátogatni! és »zasztán« így ment ez tovább. . .

Beszéltünk sokáig, hol én, hol ő, néha mind a ketten is egyszerre. A sok beszédnek bizonyára máig se lett volna vége, ha János nem veszi zsiros nagy kalapját, finomul jelezve így a mehetnék-vágyat. . .

Kérdeztem: »mit akar?«
— Megyek haza! választotta. Ugy sem sokat vagyok az enyéim között, és egy pár hét mulva megyek újra vissza!

Ekkor meg ő kérdezte tőlem: hogy mit üzenek? És en mondtam neki sok szép szót. . . De nagyon csodálkoztam, hogy a János még mindig csak marad és vakargatja, hol a fejét, hol nagy kalapjáról a zsirt. Szemmel-látható zavarban volt; látszott, hogy mondani akar valamit, de nem talál szavakat.

— No mi felelt János? Hol szorid a bocskor? kérdeztem tőle kisegítésképen.

— Csak bizony se nem felelt, se a bocskor nem szorit! választotta János ékes tót-magyar dialektusában. Hanem egy szóm volna az urfihoz, ha meg nem haragudnék érte?

— Csak kivele János!

— Hát bizony, kezdte János, még mindig vakargatva fejét, tudom én azt igen jól, hogy a diák urfiak igen könnyen bántanak a pénzzel — tudom magamról, mert mikor én is olyan fiatal drótos legény voltam hej. . . szurta közbe, — s épen azért ritkán is van pénz a bugyellárisukban. Hát — hát, ha meg nem sérteném — fogadja el tőlem az urfi ezt a — ezt a kevés pénzt! . . . Jó szívvel adom, sőt többet is adnék, ha telne! — És azszal szemle-sütve, mint egy bocsnant kéréleg a kezembe nyomott egy nagy, kopott négy krajczáros darabot. . .

pedig teljesen jelentőség nélküli nevek volt. A ház számolás gyökeresen megváltozott, mert míg régebben az egész város folytatódásként volt ház számozva 1-től gondolom 4000-ig és a 16-ik számú ház az 1556. sz. ház közvetlen szomszédságában állott, a 31-ik számú ház a 45 számú mellett és ilyen száz meg száz eset volt, addig most minden utca házsámozása 1-en kezdődik s egyik oldalon vannak a páros, másik oldalán a páratlan számok, minden házban táblácska van, a melyen a ház szám nagy számmal, az utca megjelölése apróbb betűkkel fel van írva. A város 50-60 év óta terjed ugyan, de sokkal kisebb mértékben mint inkább emelkedett, a főtéren a kör uton és ezeket körülvevő utcákon nincs földszintes ház, mind emeletes, de van igen sok két, sőt három emeletes is. A magas házak építésére nagyon nehezen lehetett a lakosságot rászoktatni, úgy a háztulajdonosok, mint különösen a lakók ellenszenvvel viselkedtek a második és különösen a 3-ik emelet ellen. Hogy tehát a városnak tulságos nagy kiterjedése megakadályoztassék s az új építkezéseknél a magas 2-3 emeletes házak építése előmozdítottassék, kieszközölte a városi hatóság a kormánytól a fokozatos adómentességet és pedig úgy, hogy az új építkezéseknél a ház földszinti része 5 évig, az első emelet 10, a második 20, a harmadik 30 évig adómentességet élvez. Ennek természetesen az lett a következménye, hogy a magas lakások igen olcsók, nagyon keresettek, s ezért most már mindenki magas, 2-3 emeletes házat igyekszik építeni.

Milyenek a lakás viszonyok? Kérdem. A lakás viszonyok, sietett fiatal barátom felvilágosítani, nagyon megjavultak, a lakások sokkal kényelmesebbek, egészségesebbek és tágasabbak és ezért mégis aránylag lényegesen olcsóbbak, mint 50-60 év előtt voltak, ez már azért is figyelemre méltó mert a lakosság több mint megkétszereződött. E közben a tűzörtséget jöttek felváltani. Ifjú barátom sietett megmagyarázni, hogy a tűzörtséget éjjel nappal minden órában felváltják, a város minden pontjáról lehet telefon utján a tűzöri ide a tűzörtségi toronyba, s innen a tűzöltő lakanyába jelenti, hogy a tűzöltő társaság bármely tűz kiűtéséről pár pillanat múlva értesülést nyer.

(Folyt. köv.)

Határidő-naptár.

- Márcz. 24. Thea-estély a Margit-fürdőben.
- Márcz. 26. Dalesztély a »Margit« fürdőben.
- Márcz. 27. Lelkészs-választás.
- Márcz. 27. Az iparos-kör közgyűlése.
- Márcz. 27. A helyi vasút r. társ. közgyűlése.
- Márcz. 27. Az iparos ifjuság önképző egyetemen közgyűlése.
- Márcz. 27. Ó. T. közgyűlése.
- Márcz. 27. A tisztviselők önszegélyző egyetemen közgyűlése.
- Márcz. 28. Comenius-ünnepély a főiskolában.
- Ápril 11. Sajtóper.
- Ápril 11. A Debreczen-nagylét i vasút közigazgatási bejárása.
- Ápril 16. Női házi-ipar és kézi munka-kiállítás megnyitása a nőegyleti árvaházban.
- Ápril 23. és 24. Löversenyek Debreczenben.

Ujdonságok.

* Válasz egy bizottsági tagnak.

A »Debreczeni Hírlap« tegnapi számában megjelent »Vádak városi kezelés ellen« cz. közleményre, melyet állítólag »egy bizottsági tag« irt, a következőkben válaszolok: Miután a közlemény írója nincsen tisztában az általam nyilvánosságra hozott cikkel s azt állítja, hogy én vádakkal léptem föl, ki kell jelentenem, hogy mindazok, a miket elmondtam nem pusztá vádak, hanem megtörtént tények, a mennyiben azokat már előbb tett vádfeljelentések folytán megejtett hivatalos vizsgálati jegyzőkönyvek igazolják. Azt mondja a cikkíró, hogy bizonyos egyének indokolatlanul adott kedvezményt is említ a vádaskodó, továbbá a Papp László által állítólag a közgyűléshez beadott (ez még nem történt meg) vádak vagy igazak, vagy nem, vagy van valami alapjuk, vagy nincs, vagy károsodott a város és közönség az eddigi kezeléssel, vagy nem: de e vagyvagyokat multhatatlanul tisztázní kell, — hogy kiderüljön, mi az igaz a Papp László által felhozottakban. Mindezekre nézve annyit kell tudomására hoznom a cikkíró úrnak, ne gyanusítson engemet azzal, vajjon igazak-e az általam nyilvánosságra hozott adatok, mert én egyenesen a hivatalosan fölvevett jegyzőkönyvekre hivatkoztam. Azt is megmondtam, hol vannak a jegyzőkönyvek, tessék azokat bárkinek saját szemével megnézni, s meg fog győződni róla, hogy az én állításaimat a jegyzőkönyvek teljesen igazolják. Különben ne tessék azt hinni, hogy az egész dolog csak annyiból áll, mint a mennyit már közöltem, mert a java része ha szükség lesz rá — még csak ez után fog jönni, — feltárhatom a többi akkor is. ha ezen ügyet kormánybiztos fogná véglegesen letárgyalni. Azért tisztelettel fölkerem az összes tekintetes bizottsági tag urakat, hogy a »Debreczen« szombati számában megjelent cikket tekintésük vádaskodásnak, hanem tekintésük azt úgy, mint a vádfeljelentések folytán megejtett vizsgálatról fölvevett jegyzőkönyvek eredményének nyilvánosságra való hozatalát. Debreczen, 1892. márcz. 22. Polgár Papp László.

* Debreczen a jövő században.

Dr. Balkányi Miklós úgymond ur a »Csokonai-kör« egyik estélyén igen érdekes felolvasást tartott, melyben leírja, hogy milyen lesz Debreczen

a jövő században. Felolvasását, mely általános érdeklődést keltett, annak idején lapunknak is rendelkezésére bocsátotta, de mi akkor — éppen a legvárososabb politikai mozgalmak idején — nem tudtuk neki helyet szorítani, — most azonban, annak dacára, hogy már egy másik helyi lap közölte, mi is megkezdjük a felolvasás közlését, mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy olvasóinkat nagy élvezettel fosztanók meg, ha e munka kéziratát tovább is asztal-főkunkban hevertetnők.

* **Kossuthról.** Turinból írják a »B. H.«-nak, hogy ott nem győznek eleget csodálkozni amaz ostoba aggasztó híresztelések fölött, melyek ujabban divatba jöttek nagy hazánkfia felől. E híresztelések, Istennek hála, soha sem voltak oktalankabbak, mint ép most. Ki terjeszti hát e híreket és miért? Hogy a dolog mesterségesen csinálódik, azt Kossuth maga is sejtí; de okát, czélját nem foghatja föl. Turinban e télen borzasztó influenza-járvány dult, mely áldozatait főképp az öregek közül szedte. Turinban a haláloszámok száma megháromszorozódott és főképp a hatvan évesnél idősb agok haltak igen sürrien: két hónap alatt minden nap harmincz-negyven öreg embert vitt el a járvány. Kossuth e veszedelmes napokban is folyton egészséges volt s egy pillanatra sem gyöngélkedett. — A tudósító még a következőket írja: A mult héten Magyarországon az a hír terjedt el, hogy Kossuth meghalt. Bár naponkint értesülök a nagy hazafi állapotáról, rögtön siettem Kossuth lakására. A kormányzó igen szivesen, igen jókedvűen fogadott. Mondtam neki, hogy mily ostoba hírek járnak s kifejeztem előtte abbéli örömet, hogy ilyen halottal beszélhetek. Kossuth mosolyogva felelt: — Hugom, Ruttkayné már részvétávitratokat is kapott Magyarországról. De én, hiába, arra vagyok itélve, hogy még tovább viseljem az élet súlyos terhét. — En azt vettem ellen a nagy embernek, hogy az élet nem lehet teher az aggastyánra nézve sem; ha teste oly ép, lelke oly fényes, — mint a kormányzóé. És Kossuth ekkor beszélni kezdett nekem arról, hogy az életet és a halált miképpen fogják föl a különböző filozófiai rendszerek és vallások. Elragadó, leirhatatlan ékesszólással beszélt, s én nem tudtam, mit bámuljak inkább: a ragyogó gondolatokat, a fölséges nyelvet, vagy a csodálatos emlékezőtehetséget, mely Platón kezdve, a mai napok bölcssei óriási tudással idézte a különböző fel-fogásokat.

* **Országos tanári kongresszus Budapestben.** Azon mozgalomnak, melyet a debreczeni állami főreáliskola tanári testülete a tanári fizetés rendezése ügyében indított, országos tanári kongresszus lesz a következménye, mely a husvétii szünvetben f. é. április 11-én Budaöstenben fog egybegyűlni. A kongresszuson való részvételüket eddigélle a következők tanintézetek jelentették be: a budapesti VI. ker., dévai, egri, győri, kecskeméti, nagykállói, nagyvárad, pécsi, szegedi, temesvári állami reál iskolák, az erzsébetvárosi, kaposvári, munkácsi, szolnoki állami gimnásiumok, az eperjesi, jászberényi, újvidéki, r. kath. gimnásiumok, a lőcsei, máramaroszi, trencsényi állami leányiskolák. — A debreczeni állami főreáliskola a kongresszusnak, melyről remélhetőleg egyetlen érdeklét tanártestület sem fog elmaradni, egybehívására és vezetésére az országos középiskolai tanár egyesület budapesti választmányát kérte fel.

* **Vidéki pártélet.** Szatmármegyében mindenfelé erősen szervezkedik a függetlenség párt, mely új erőre ébredve a legközelebbi képviselőválasztás alkalmával kemény harcokat vívott a kormánypárttal. A mátszalkai kerület függetlenségi és 48-as pártja — mint lapunknak írják — lelkesen ünnepelte meg márczius 15-ikét, s egyuttal szervezkedett is. A párt főjegyzőjévé Kósa Ede jarmii ev. ref. lelkész választott, s elhatározta a párt, hogy főjegyzőjét, a párt érdekeiben folytatott működése elismerésül, arany-tollal tünteti ki. — Egy díszes selyem-zászló készíttetését is elhatározta a párt, s folytatja a szervezkedést, hogy magát ezután a meglepetések ellen biztosítsa.

* **Halálos hírek.** Úgy csapás érte Békési Gyula debreczeni tankerületi főigazgató urát: édes atya Békési Péter debreczeni veterán tanító és tankönyvíró elhunyt. — Tanítói működésének ötven éves jubileumát 1889-ben ünnepelte meg a debreczeni ev. reform. egyház s a nagy érdemeket szerzett agg tanító akkor számos ovációban részesült. Elhunytáról a következő családi gyászjelentést adták ki: Mely fájdalommal tudatjuk szerzett édes apánk Békési Péter miklós-utcai leány-tanítónak élete 74-ik évében, 11 napi súlyos szenvedés után, folyó márczius hó 20-án este 8 órakor történt elhunytát. Hült tetemei a Miklós-utcai leányiskolától, a kistemplomban tartandó rövid ima után, a czeplé-utcai sírkertben fognak örök nyugalomra tetetni. Debreczen, 1892. márczius 21. Békési Gyula és felesége Kubek Mária, Békési Mari és férje Magoss Menyhért, az unokák, az egész család és a többi rokonnok nevében is. Béke lengjen porai felett!

* **Nagyváradi ünnepe.** A biharmegyei történelmi egyesület vasárnap gyűlésén tárgyalta a városi hatóság átiratát Nagyváradnak a török iga alól való felszabadulása 200-ik évfordulójának megünneplése dolgában. Az egyesület javasolta, hogy a történelmi emlékünnepe Szt László ünnepével együtt június 27. és következő napjain tartassék meg; a város díszülést tartson: a nap emlékére Bunyitai Vince emlékbeszédet mondjon, mely kinyomatassék;

arany-, ezüst- és bronzérmeket veressenek; a vár valamely alkalmas pontján emlék tábla helyeztessék el. Ipolyi Arnold nagybecsű gyűjteménye ez alkalommal a megyeház nagy termében kiálltassék és hogy népünnek és díszelődés tartassék. A közgyűlés köszönettel vette Császka György érsek becses könyvküldeményét.

* **A katolikus iskola** építés ügyében a tegnapi tanácsülésen azt határozták, hogy a költségvetést, s építési tervzetet a közgyűlés elé fogják terjeszteni.

* **Mit mindent kérdez egy gyermek.** Mi ez néniém? kérdezi egy kis fiúcska, mikor néniével a vasuton utaz k és egy szénakazalra mutat. Ez széna, gyermekek.

- Mi a széna, néniém?
- Széna? A széna, gyermekekem, — széna.
- Miből csinálják a szénát?
- Fűből.
- Ki csinálja a fűvet?
- A jó istenek.
- Nappal csinálja vagy éjszaka?
- Egész nap és egész éjjel.
- Még vasárnap is?
- Ugyan már nem tudom, légy már csöndes, fáradt vagyok.
- A fiúcska néhány pillanatig nyugodtan ül, aztán újból kezdi a kérdését.
- Néniém, miből lesznek a csillagok?
- Nem tudom, azt senki sem tudja.
- A hold toja őket?
- Igen, — mondja idegesen az asszony.
- A hold is tud olyan tojásokat rakni, mint a tyukocskák?
- Ugy hiszem, fiacskám, hanem már most maradj vesztog. Rövid csend, aztán újra kezdődik a kérdézősködés. — A Pista azt mondja, hogy a baglyok vén asszonyok. — Lehet. — Azt hiszem, hogy a csethal is tud tojást tojni.
- Néniém, láttál már csethalat a fészken ülni?
- Természetesen, fiacskám.
- Hol?
- A t akartam mondani, hogy nem, légy már csöndes, egészen ideges leszek.
- Miért vagy ideges, néniém?
- Gyerek, sokat be zélsz!
- Néniém, láttál már egy kis legyekcskét, mikor cukrot eszik?
- Igen, szivecském.
- Hol?
- Miksa, ülj a helyedre és egy szót se szólj többet, mert megbolondulok!

* **Amerikába.** A rendőrség a vasutnál ismét letartóztatott két zemplémi tót, kik mint vallomásaikból kiderült, a dollárok hazájába, Amerikába igyekeztek volna.

* **A debreczeni függötlenégi kör** a felvidéki inségesek részére legutóbbi közgyűlésén 25 frtot szavazott meg. Ezen összeget Kiss András ur, a kör pénztárnoka a mai napon lapunk szerkesztőségébe küldte be, — ezzel együtt eddigi gyűjtésünk: **53 frt 25 kr.** Mi a lapunknál begyűlő adományokat a városi dalegyter jövedelméhez óhajtottuk csatolni, de míg minálunk egy pár frt begyűlt, az alatt a hangverseny jövedelmét már elküldték, mi tehát úgy az eddig begyűlt, mint a netalán még hozzánk beküldendő összeget egyenesen Arvamegye főispánjához juttattuk el.

* **Lelkészs-választás.** Szegedi ev. ref. lelkészsze Berecz k Sándor eddigi segédlelkész, főiskolánk volt növendéke választott meg.

* **A felvidéki inségesek részére** városszerte szép eredménnyel indultak meg a gyűjtések. Ma Szorkolai Ság Gyula, az államvasutak helybeli üzletvezetésének főnöke küldött megleghangú levél kíséretében 100 forintot Degenfeld József grófhhoz, Hajdumegyé főispánjához azzal a kéréssel, hogy azt juttassa a rendeltetési helyére. Ez összeg az üzletvezetés központi személyzete körében gyűlt össze Ság Gyula ur kezdeményezésére s mint halljuk, a gyűjtést a vonalon is folytatják. Mi a magunk részéről csak elismerésünket fejezhetjük ki Ság üzletvezető és személyzete iránt, hogy most, amikor akkora szükség van rá — sietnek az amugy is sok felé igénybe vett társadalom segítségére a mentés nagy munkájában.

* **Megyek még ma!** Egyszer volt hol nem volt, volt egyszer egy szép, nagyon szép mese, a mely elmondta egy uralkodónak szomorú végű históriáját. Hívták ezt az uralkodót pünköszt királynak.

Hasonló, csak hogy némileg mulatságosabb történet az, mely már közel van szintén a befejezéséhez. Vége volt a szombati ülésnek is. Ugy három óra tájt lehetett. A képviselők már majd mind elmentek. Csak egy-kettő szálángozott még kifelé. Ekkor jött a legutolsó közt, mint intéző kormányshoz illik Bánffy Dezső báró, a ház elnöke. Kék pápaszem volt a szemén. Mikor ment kifelé, hozzászegődött Tisza László s halank sugdosva szemrehányást tett neki az ülés végén elkövetett újabb kis botlásocsa miatt, a mely nemcsak az elnökre, hanem a miniszterelnökre is kellemetlen felelősséget hárít. — Haragosan, izgatottan hallgatta Bánffy Dezső báró a szemrehányásokat, majd kifakadt belőle: — Ha tölem »gyakorlatot« kívántok, u gy in k á b b m é g m a m e g y e k.

Ezzel beugrott a kocsijába, haragosan becsapta a fiaker ajtaját s elhajtott.

Irodalom és művészet.
Az Athenaeum Kézi Lexikona.
 A tudományok encziklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szakferfiak közreműködésével szerkeszti Dr. Aczady Ignác. Tizenegedik füzet. Budapest 1892. A határidő pontosságot megtartásával két-két hetenként jelennek meg e népszerű vállalat egyes füzetei. A mostani tizenegyedik az E. betű anyagát kezdi közölni s az E.—Eperjes cikkek gazdag tárhát nyújtja. Ez az anyag kiválóan magyar s az idegen szavakkal, külföldi föld- és életrajzi cikkekkel szemben a tiszta magyarok nagy többségben vannak. E füzet tárgyalja a modern természettudományok egyik legfontosabb részét az elektromosságot, mely a tárgy fontosságának megfelelően minden oldalról valami ötven kisebb nagyobb cikkben van tárgyalva. A füzetet három igen becses műmelleklet díszíti. Az egyik nagy műlap az ehető gombákat gyönyörű színes képen tünteti föl. A másik a Habsburg és a Habsburg Lotharingiai királyi család pontos és nagy tanulmányok alapján készült családfája, mely I. Ferdinándtól egész napjainkig bemutatja a felséges uralkodóház nemzedék rendjét: a harmadik kettős fekete tábla egyik oldalán a különféle szerkezetű gőzgépek, másik oldalán pedig a gőzkazánok vannak feltüntetve összesen 25 rajzban. Melegen ajánljuk a nagybecsű vállalatot minden magyar ember támogatásába. Olyan munkát vesz benne, mely az emberi tudás minden ágáról az egész világ, de különösen hazánk összes viszonyairól alapos, de mégis könnyen érthető tájékoztatást nyújt. Összesen 40 füzetre fog terjedni; egy füzet ára 30 kr. A legcsélszerűbb 10-10 füzetre három frtjával előfizetni, mely pénz az Athenaeum kiadó hivatalához Budapestre küldendő. Kapható különben minden könyvkereskedésben is.

Debreczeni piac.
 Debreczen, márcz. 22.
Heti vásár.
 (márczius 15.)

1 mm. Buza	10.20	10.10	10.05
1 mm. Kétszeres	9.50	9.40	9.30
1 mm. Rozs	8.80	8.70	8.60
1 mm. Árpa	5.80	5.20	5.20
1 mm. Zab	6.20	5.10	6.00
1 mm. Tengeri	5.20	5.10	5.00
1 mm. Köles		5.50	
1 mm. Rizs		22.00	
1 mm. Borsó szépeességi		20.00	
1 mm. Lencse		22.00	
1 mm. Bab fehér		10.00	
1 mm. Köles kása		10.00	
1 zsák Burgonya 1.20 frt. mm.		2.40	
100 kiló Szalonna		42.00	44.00
100 kiló Haj		46.00	50.00

Marha-vásár.
 (márcz. 15.)
Marha. Felhajtott 9080 drb, eladatott 400 darab.
Árak: a régiek.
Irányzat: lanya.
Sortés-vásár.
 (márcz. 15.)
Sertés. Felhajtott 2600 drb, eladatott 1750 drb.
Árak: Sovány sertés párja: hat hónapostól egy évesig 17-22 frtig, egy éves egy és fél évesig 27-37 frtig. 2 évesét feljebb 42-52 krig. Öreg sovány 27-37 frtig. Kövér sertés kilója 40-45 krajczár.
Irányzat élénk.
Ló-vásár.
 (márczius 15.)
Ló. Felhajtott 600 drb, eladatott 400 drb.
Árak: a régiek.
Irányzat: lanya.
Napszám-árak.
 (márcz. 15.)
 A debreczeni napszámárakat következőleg jegyezte fel a vásárbírósz. Egy férfi a gazda kenyeren 40 kr, saját kenyeren 60.— kr, egy nő a gazda kenyeren 25 kr, a saját kenyeren 40 kr, egy gyermek a gazda kenyeren 15 kr, a saját kenyeren 25 kr.

Debreczeni piac.

Debreczen, márcz. 22.

Heti vásár.

(márczius 15.)

1 mm. Buza	10.20	10.10	10.05
1 mm. Kétszeres	9.50	9.40	9.30
1 mm. Rozs	8.80	8.70	8.60
1 mm. Árpa	5.80	5.20	5.20
1 mm. Zab	6.20	5.10	6.00
1 mm. Tengeri	5.20	5.10	5.00
1 mm. Köles		5.50	
1 mm. Rizs		22.00	
1 mm. Borsó szépeességi		20.00	
1 mm. Lencse		22.00	
1 mm. Bab fehér		10.00	
1 mm. Köles kása		10.00	
1 zsák Burgonya 1.20 frt. mm.		2.40	
100 kiló Szalonna		42.00	44.00
100 kiló Haj		46.00	50.00

Marha-vásár.

(márcz. 15.)

Marha. Felhajtott 9080 drb, eladatott 400 darab.

Árak: a régiek.

Irányzat: lanya.

Sortés-vásár.

(márcz. 15.)

Sertés. Felhajtott 2600 drb, eladatott 1750 drb.

Árak: Sovány sertés párja: hat hónapostól egy évesig 17-22 frtig, egy éves egy és fél évesig 27-37 frtig. 2 évesét feljebb 42-52 krig. Öreg sovány 27-37 frtig. Kövér sertés kilója 40-45 krajczár.

Ló-vásár.

(márczius 15.)

Ló. Felhajtott 600 drb, eladatott 400 drb.

Árak: a régiek.

Irányzat: lanya.

Napszám-árak.

(márcz. 15.)

A debreczeni napszámárakat következőleg jegyezte fel a vásárbírósz. Egy férfi a gazda kenyeren 40 kr, saját kenyeren 60.— kr, egy nő a gazda kenyeren 25 kr, a saját kenyeren 40 kr, egy gyermek a gazda kenyeren 15 kr, a saját kenyeren 25 kr.

Színház.

Judic asszony a budapesti népszínházban szerdán este lepett föl először s a fellemelt helyárok dacára a színház egészen megtelt. Judic asszony az ő ismert párisi kupléit és dalait adta elő zongorakísérettel mellett s utánozhatlan gráciával, jóízű nevetésével és kifejező díszkrét arczjátékával zajos tetszést keltett. Megelőzőleg az »Elektra« paródiája került színre s Tollagit élénken megtapsolta a közönség. Judic asszony dalai után hangverseny volt, melyen Wehle hegedű, Grinauer gordonka és Rosensteel zongoraművész működött közre. Mindhármán igen jeles előadó művészek bizonyultak s teljesen kiérdemelték a közönség tapsait.

Szaporodnak a fenék. Feld Zsigmond budapesti színgazdának már megjött a mentő eszméje, melyből nyáron át a szinkörben elégegní fog. A főváros két nyári szinköre tudvalevőleg évek óta abból áll, hogy a fézkes fenének különböző változatát színre hozza. Igy születtek meg a Fenegyerekék, a Feneleányok, az Apró fenegyerekék s most Feld Zsigmond adja újra hírül, hogy a nyárára »egyik legnépszerűbb humoristánk« Feneanyosok« czim alatt bohózatot ígért neki. Elég lenne már a fenékből!

Külföliek.

Nyakas háziurak. Klagenfurtból jelentik, hogy ott állami telefonhálózatot akartak létesíteni, de ez nem sikerült, mert a háztulajdonosok nem engedték meg a telefon vezeték oszlopainak a házak tetéjén való felállítást. A háziurak majdnem egyhangulag ki-mondották, hogy semmi áron sem egyeznek bele, hogy a telefonhálózattal házaikat bedróttozzák. Igy aztán nem sikerült a telefon hálózat felállítása Klagenfurtban, mely méltán nevezhető a vasalapos háziurak tanyájának.

